

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Super Lucae evangelium catena - Cod. Aug. pap. 12

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Reichenau], 1442

Cap. X

[urn:nbn:de:bsz:31-84729](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-84729)

p mitte michi pmi ire sepelire ptem
 hinc Non q defuncti ptem sepelire vo-
 garet. Nam p pms hoc agere volente m-
 pedisset. sed dixit sepelire i sustentae
 m pfectu usq ad mortem Sed dno ad
 eu dixit Sme mo eius sepelire mo tuos
 suos. Erant em et alij amatores lmea
 pntele astricti. sed ut primo motu eo q
 non du xps crediderant hinc papere
 q pferenda sit pietas qua deo tenem
 amori pntat quibus reuenciu exhibemq
 qua per eos gemitu sinu Sed dno dno
 ai non effera ad ad non odnoit. pntes
 aut facti p mnter mtritus ad xps Aug
 hec ergo dicebat dno illi cui dixerat
 Sequere me alius vero discipulus mnter
 se m medio cui nemo aliquid dixerat vñ
 sequit Et aliter ait Sequar te dno
 sed pmi p mitte michi reuenciu hys q
 domi sunt Ne forte quo si solet quat
 me. **Tris** pmitanda aut hinc p mnter
 et om laude plena Sed quee reuenci
 are hys qui domi s. licentia ad se ab
 eis mnter q vnter diuisa sit ad no du
 h pnter adue ppositu mnter Na uelle
 qnter pnter non qnter hinc pnter
 to mnter se ut aiq labentem pnter q
 dno hoc mnter Sequit em ait ad illu
 isrlus Nemo mittens manū suā in
 aratro et respiciens retro apnter e reg
 dei. Appont manū aratro qui affectus
 sus e ad sequendu tunc respicit retro qui
 dilaco pnter actoe redemdi ad domū q
 cu pnter conferendi **Aug** de vltis
 dno q. d. ei vocat te oriens et tu at-
 tendis occidentem. **Veda.** Manū etiam
 trahit m aratro mnter e quasi quodam
 qnter mnter in strumico ligno et ferro dno
 et passiois dnter su cordis attere atq
 ad pnter bonoz fructus apnter Quā
 si quis excole mnter ai mnter loth ad
 ea q reliquerat respice dnter fuerit it
 regn mnter pnter. **Secus** Cirber nā
 q mnter corp q deseruimq pnter con-
 suctudmē trahit ad retroacta mnter
 em quid vnter ad retinendu sibi Nam

habitus exusu. ex habitu vō nā inas-
 citur Naturā vero amare vel altare
 difficile Nam et si pauliper declinet
 coacta redit ad sciam velocitē. **Veda.**
 Si aut pnter dno discipula quā
 uel domi reuenciu velit arguit quid
 fiet illis qui nulla vnter gra sepius
 vnter domos illor quos m mnter reli-
 querunt. **Sequitur Capitulum xiii**
 ost her aut iop
Cyillus Certi fi-
 cauit deus p pnter
 tas q em pnter
 no salutaris cam-
 phensua erat nō
 solū isrl. sed etiam
 gentiū greges. et iō xps post xij
 aplos et alij xps p mnter vñ
 dicit post her aut designauit dno
 et alios xps. **Veda.** vñ xps
 mittunt quā totidem mnter genti-
 bus euangelū pnter erat
 ut quo xij. p pnter pnter tribus
 isrl ita et hinc pnter pnter gnter des-
 tnter mnter **Aug** de qnter euā
 Sicut em xps hinc totus orbis p
 agrar atq lustrar ita mnter illu-
 trandi orbis p euangelū mnter m xps
 discipulo m mnter Nace em quater
 em septuagies dipndus. **Veda.** Sic
 aut xij aplos fōmā qnter pnter
 nouis e qui dubitet Sic et hos xps
 figura pnter. i. secundi ordinis sacerdo-
 tim gnter Sciendū e tunc et p pnter
 cetis tempibus ut aplica pnter testes
 .vnter pnter. vnter vocabant et epi
 Quis vnter sapie mnter alud m
 dnter tunc pastoralis signat **Cyillus**
 hinc etā fōmā mnter moysi figurabat
 qui iubente dno deo xps elegit. quibz
 deus pnter mnter In exodo etā
 pnter e de filijs qui vnter mnter
 quod mnter astensa et erant ibi xij
 fontes aquar et xps palma Comolans

em ad augmentum spuale expromis py.
fontes. i. iacob aplos aquibus haurimo
salutis suam sicut a fontibus saluatoris et
hinc palmas hos silicet qui mē destina
ti sunt. Et em palma arbor bone medul
le bñ radicata et fertilis et p nascens
maius alta simul et frondes porriges
sursum Sequit̄ et misit illos bmos
Greḡ in am̄. Bmos in predicatione distos
mittit. quia duo s̄ precepta caritat̄. dei
videlicet amor et proximi et mna quā
inter duos caritas hñ non p̄. quatenus
hoc nobis tractat̄ et māt quia qui caritate
erga altero non hñ predicationis officium
apere nullatenus debet. **Origenes** Sic
etiam et py bni et bni mātī fuerūt
ut in corp̄ catalogo mattheus dicit̄. Et
em bni famularent̄ dei vbo antiquum
se videtur. Dupit̄ em deus isrl̄ de egypto
p̄ manus moysi et aaron ioseph quoq̄
et caleph concordantes pertraxerūt p̄
causā ayū exploratoribus p̄m̄. Unde dicit̄
frater a fratre aduentus ut nuntias vallata
Basilius Simul etiā p̄ hoc indicat̄
q̄ aliqui parces s̄ in spualibus domib̄ hoc
non s̄m̄t in eis spualiter q̄e op̄ione pas
sionem. **Greḡ in am̄.** Bñ aut̄ subditur
ante faciem suā in om̄es civitates et lo
cum quod erat ip̄e venturus. Predicatores
autem suos dñs sequit̄ q̄ predicatione p̄c̄t
et tūc ad mentes nr̄e hinc dñs venit
q̄n̄ uba exhortationis p̄curat̄ atq̄ p̄ hoc
vitas in mente suscipitur. Hinc predica
tibus vsuas dicit̄ pate vnam dñi rectas
facite semitas dei nr̄e. **Theophil.** De
signavit autem dñs discipulos p̄ multa
tudine doctōribus indigentes. Sicut em
agri spicati multas messores desiderant
s̄ qui credituri erant in mirabiles op̄entes
multas doctōribus indigebant. Unde sequit̄
messes quidem multa. **Crisp̄.** Sed q̄ licet
messes vacat̄ cū res ad p̄ns op̄andū su
mant non detantō aratro aut sulcis p̄
ductis demessibus tractat̄. Potant̄ em
discipuli vacillare et sc̄al̄ modicū et
dicē qualiter nos nūs breuis em̄dāe potim̄
totū mūdū. vdiste saphistas. munitos

mudi. dñantes subiecti. Ne igitur consi
deratōe talit̄ turbarent̄ vocavit̄ evangelium
messes q̄ dicit̄ pata p̄mā. mitto vos
ad patam collem̄ fructū eodem die et p̄
sere potestis et metere. Sicut ergo colonus
op̄iens ad messes letatur. Sic etiā uas m̄ta
alacris nr̄e ē op̄e in mūdū. Nā hoc
negotium messes est agras nobis op̄hibens
p̄atos. **Greḡ.** Sed non sine graui merore
laxi possim̄ quod subditur op̄erari aut
paua. Quia et p̄ sint qui bona audiant
desunt qui dicant̄. Et mūdū sacerdotibus
plenis s̄d tamē i messes dei rarus valde
inuenitur op̄erari. Quia officium quidem
sacerdotale suscipim̄. sed op̄us officij non
implem̄. **Reda** Sicut aut̄ messes mit
ta. ē ant̄ turba credentū. Ita op̄erari
paua p̄apli et imitatores corp̄ qui mit
tunt̄ ad messes. **Cyrillus** Sicut aut̄
agri p̄p̄as si messores multos op̄igunt
sic et multitudo credentū p̄m̄. Vñ
subdit. Rogate ergo dñm messes ut mit
tat op̄erarios in messes suam. Illud aut̄
attende q̄ cū dixisset dñs dñm mes
ses ut metat op̄erarios in messes suā ip̄e
postmodum hoc per egit ip̄e igit̄ ē
dñs messes ac per eū et cū eo dñs p̄
similiter dñatur. **Crisp̄.** Multiplicauit aut̄
post modum eos non addens ad m̄m. sed
gradens v̄tutem. Insimulat aut̄ q̄ magni
domi ē op̄erarios mitti in messes diuina
p̄ hoc q̄ dicit̄ dñm messes sup̄ hoc esse
rogandum. **Greḡ.** p̄ hoc etiā inducendi
sunt subditi ut p̄ suis pastoribus regent̄
ut digna eis op̄erari valeant nec ab
exhortatōe torpeat̄ lingua. Sepe em̄
p̄ sua nequicia predicationū restr̄ngit̄
lingua. Sepe iō ex subiectis culpa a
p̄tur ut eis qui p̄sunt predicationis s̄mo
subtrahatur. Ite ecce ego mitto vos.
Cyrillus. Narrat lucas q̄ sequenter
hō discipulos. vendicasse sibi ap̄p̄ a
plicam erudicōm m̄destram. T nocentia
equitatem nichil q̄ mudanor̄ satis p̄
dicatibus p̄ferre. Appare aut̄ adeo
ad fortitudinem mentis ut nullū tribi
lū p̄m̄dent nec ip̄am mortem. Unde

dicit sic. **Greg** Hic enim inter amad plecti
 corp placu virtus mittentis eos Et ideo
 dicit ecce ego mitto vos q. d. hoc sufficit
 ad consplacm amam. h. sufficit ad peccat
 et non timend supvenientia mala. Hic
 signat subdens Sicut agnos inter lupos
ysidorus abbas Denotans in discipulis
 simplicitatem et in nocentia Nam deba
 rantes et sua enormitate in uirantes
 nature non agnos appellat sed hodos. **Ambrosius**
 Contra aut sunt sibi ipsa aucta
 ut alia ab alijs deuotent. sicut agni
 alupis Sed bonus pastor lupos gregi suo
 timere non nauit. Hec q. q. discipuli no
 mprebam sed ad gram dirigunt. Solli
 citud em pastoris boni efficit. ut lupi
 in agnos audere nihil possint. Mittit
 ergo agnos inter lupos ut completur
 illud. Tunc lupi et agni simul pastent.
Greg hoc em fuit manifestum iudiciu
 pdari triumph. ut cum circadaa essent
 discipuli p. ab hostibus q. agni inter
 lupos eos tunc quitent. **Bedae** vel
 pualiter lupos vocat scilicet et phispos
 qui sunt tunc iudeos. **Ambrosius** vel
 lupis pherretia compandi lupi em bes
 tie sunt que in siduancu ouilibus circa
 pastorales v. sicutur casis hincacula domoz
 i traxe non audent. Sompid tunc ab
 sentiam aut despdiam pastoris explorant
 omni guttur inuadunt. ut ato strangu
 lent. ferit rapaces nata corpus rigidiorze
 ut se facile non pnt in flecte. Impetu
 quodam suo ferunt. Et id sepe deludunt.
 Si que pores homiez auderint vocem
 eius quadam nature inferunt eripere.
 Si aut homo pub eos vident exagi
 tati memorant. Sic heretia in fidian
 tur ouilibus p. fremut circa caulas
 noctno tempore. Semp em p. fidis nos
 e qui lucem p. nebulis prauic m.
 ptacis obducunt stabula tamen p.
 mtare non audent et id non sanam
 sicut tuata e ille in stabulo qui iadit
 i latro nes. Explorant pastoris absen
 tiam p. pntibz pastoribz aues v. in
 curpre non pnt. Quadam etia met

mtencione dicit ac rigidi nequaqua
 plent asuo errore deflecte. Quos pte
 vey mterpres p. pnt illudit ut mva
 ni suos effundant impetus et nocere
 non possint. Qui si que verfita disputa
 sue circumpone puenit facit obmu
 teste. Quis est em qui vbum dei non
 eadem qua e gloria confitet. Caue igit
 ne tibi vocem tollat heretia. ne pore
 non ipse dephenderis. Serpit em du
 latet eius p. fidia. Si aut cometa impi
 etatis eius agnos iactur. pie vocis
 timie non patis. Guttur in uadunt in
 talibus voluis affigunt. dnm auaz pe
 tunt. Si etiam audis aliquem sacerdotem
 dicit et rapmas eius cognosce. foris omis
 . mtus lupus e qui huane neas i
 saturabili crudelitate rabilem sua de
 pderat. explete. **Greg** multi em ai
 regimis ultra suscipit ad lacandas sub
 ditos mardestunt. tiorum ptatis exhi
 bent. Et quia caritatis mstra no hnt
 dam iudei appetit. pres se non esse
 mme recognosunt. huilitatis locum
 in elacora duacom imitant. Contra
 que omia considerand nobis est. quia
 sicut agni inter lupos mittunt. ut sen
 sum seruantes in nocentiae morsura
 malicie no habeam. Qui em locu p.
 dicationis suscipit. mala mferre non
 debet sed tollerare. Quem et si q.
 zelus rectitudinis ut erga subditos
 feruat in tus patria pietate diligit
 quos foris quas msequendo castigat.
 Quod tunc rector bn exhibet. tu tre
 ne cupiditat. oncibus nequaq. metis
 colla supponit. Unde subdit. Nolite
 portare sacculu neq. perid. **Greg**
nazaranius Quorid summa e ut adeo
 vtiost existant q non vna p. vite
 modum qm p. coz vbum ewange
 liu p. fiaat. **Greg** Tanta em p. dicationi
 debet mdeo fiducia esse ut pntis in
 te sumptus quib non pudcat tamen
 sibi hos non de esse certissime sciat
 ne dum mens eius occupat ad tem
 palia. mna alijs pudcat. eterna.

Cyillus Sic igitur preperat nec de ipso
subiecto animo hinc cum dixerit **ayitto** vos
sicut agnos inter lupos. Nec etiam concessit
solicitationem esse erga se in seculo corpori ut
dixit. Nolite portare sacculum neque peram
Nec etiam concessit portare aliquid eorum quod
non duntaxat pro corpori. Unde subdit.
Nec calcamenta. Non solum autem sacculum
et peram portare prohibuit. sed nec aliquid
studii distractionem permittit assidue qui nec
ab obmancu salutem distrahi voluit.
Unde subdit. Et nomenem per via salutem
vitis. Quod et dudum ab helysto dictum
fuit quod d. Recto tramite ad opus predi-
candi non alienantes benedictionibus benedictiones
dampnum est enim expendere tempus predi-
cacionibus competens frustra in preteritis
rebus. **Ambrosius** Non ergo hoc dominus
prohibuit quod benignitatis displiceret of-
ficiu sed quod persequere deus ad omnes intentione
plus placeret. **Gregorius nazanzens** Manda-
vit etiam hoc eis dominus ad ubi gloriam
ne videtur meis magis posse blandi-
tas. Voluit etiam eos non esse sollicitos
in vobis alienis. **Gregorius** hec autem verba
si quis etiam per allegoriam velit intel-
ligi. Peccunia clausa in sacculo est sapientia
occulta. Qui igitur sapientie verbum habet. sed
hunc erogare pro proprio negligit quod peccunia
in sacculo ligatam tenet pro peram vero
anera seculi. per calcamenta motuorum operum
exempla signant. Qui ergo officiu pre-
dicacionis suscipit. dignum visum est ut opus
secularium negotiorum portet. Ne dum hunc
eius colla deponit ad predicanda celestia
non assurgat. Nec debet stultorum operum
exempla conspice ne sua opera quasi ex
motibus pellibus credat munit. Ne
sintet quia alios talia fecisse considerat
se et facere licenter putet. **Ambrosius**
Nihil etiam dominus in nobis mortale multum
esse mortale enim atque tremendum calcamen-
tum moyses iubetur. plus tamen mittet
ad populum liberandum. Quod si que mouet
quia tunc in egypto calcanti iubentur de
dignum apostoli aut sine calcamento ad

predicandum evangelium dirigunt. Is con-
siderare debet ad hunc moysen caue ser-
pentis multa enim venena in egypto. Et
qui in typo pastorem celebrat patere per
vincti. Qui autem minister est vitatis vene-
na non trepidat. **Gregorius** Omnis autem qui
salutat in via ex ore salutem animis
non ex studio optande salutis. Qui igitur
non amore eterne pacis sed proprio am-
bitu salutem audientibus predicat quod mitine
salutat. quia ex ore et non ex mente
salutem audientibus exoptat. **Crisostomus**
Bonorum omnium mater pax est sine qua cetera
magna sunt propter quod dominus discipulis
intrantibus domos ilico pacem iussit per-
ferre tamquam bonorum iudicium dicens. In
quacumque domum intraverit primus dicite
pax huic domui. **Ambrosius** ut scilicet
paxis preterita munit. ut ipse primus in
gressus pacis benedictione celebrat. **Crisostomus**
Unde et pontifex etiam tradit eam di-
cens. Implorant autem pacem sancti non solum
eam que visatur inter homines ad invicem
sed et eam que pertinet ad nos ipsos.
Nam sepius inspectore bellorum gerimus
et nullo molestante turbamur. Nec
non prava desidia contra nos crebro
insurgunt. **Titus** dicit autem pax
huic domui scilicet habitantibus domum
ut omnes alloquantur maiores propter et
minores neque tamen indignis vestra sa-
lutatio dirigatur. Unde subdit. Et si
ubi fuit filius pacis requiescet super
illum pax vna. quod d. Vos quidem pro-
fectus verbum res autem pacis applicabit
meo iudicio ubi cum dignum esse vide-
bitur. Si quis autem non sit dignus
non estis delusi. nec verborum gratia
perit. vno recipiat ad vos et hoc
est quod subdit. Si autem ad vos revertetur
Gregorius pax enim quod ab ore predicatoris
offeratur aut requiescat in domo. si
ca fuit quibus predestinatus ad vitam
et celestem verbum sequitur quod audit
aut si nullus audire voluit. ipse

pdicator sine fructu non erit quia ad
 suu pay reuertitur dnm ei adno q labore
 suu opib nices recipiat. Si aut vna
 recipitur dignu e ut ab eis aena stipendia
 qstant quibus pte celestis pma offe
 rimo vnde sequit. In eadon aut domo
 manete edentes et bibentes que apud illos
 sunt. Ecce qui peram et sacculu por
 tari phibuit sumptus et alimta ex
 cas pdicaco concedit **Crisp** Sed
 ne aliquis dicet consimo res pmas pan
 do aduenis mensam illu pmo intrante
 facit tibi pacis domu offerre au nichil
 est equale ut scias te maiora q des
 suscipere **Tytus** vel aliter qtinua.
 quia non esne constituti iudices corp
 qui sunt digni uel indigni edatis et
 bibatis que volus offerunt ab eis. di
 mittite aut michi corp qui vos reci
 puit opamen vbi vobis quop sit
 notu non ee ibi silud pacis. Tunc
 em fortasse recto ede debetis **Theo**
 Vide igitur qualiter discipulos men
 dicare n statuit et p pretio eos mit
 mentum hre uoluit. Nam subditur
 dignus e em operarius mercede sua.
Breg Sime em iam de mercede o
 perariu ipa alimeta sustentaco. ut hie
 merces de labore pdicacois mchoet
 que illic de vitatis vitione pfiatur.
 Qua mre considerand est. q am mo
 operi due mercedes debent. vna
 in via que nos in labore sustentat
 alia impia que nos mre suricacione
 remunerat. Merces itaq q impia
 recipitur hie in nobis debet agere
 ut ad sequetem mercedem robustius ten
 datur. Verus ergo quisq pdicator
 non to predicare debet. ut in hoc
 tempe mercedem recipiat ut pdicac
 sufficiat. Quisquis itaq to predicat
 ut hic laudis uel mune mercedem
 recipiat etia mercede se puat **Am
 bro** Subditur vtrus alia ne de
 domo ad domu quis vaga facilitate

demeret. Sequit em Nolite tran
 sire de domo mdami. ut saluet i a
 more hospitali suemo constancia nq;
 aliquid amicitie ne respudme facile
 resoluamus. **Veda** De stryge aut
 dulcese domus hospicio quid ia m a
 utatibus agere debeant. docet pps
 saluet in omib amicare ab impioru ro
 poma pactione sem vnde sequit
 Et mptuq ciuitatem intrauit et
 suscepit vos manducate q apponuit
 vobis. **Theo** Quam us modica co
 stant et vilia nichil amplius inqui
 rentes demerant etia eis ut opan
 tes miracula hames ad sud pdicaco
 attrahent vnde subdit Et curate
 in firmos qui in illa p et dicit illis
 appropinquauit in vos regnu dei. Si
 em pns curauit et inde docuitis
 pperabitur sermo et hames credet
 regnu dei appropinquare. Non em tra
 ventur nisi hoc vtrus aliqua diuina
 pfiere. sed etia ad pdm uiam cu
 rant appropinquat in eos regnu. Quod
 longe e ab eo au dnat peccatu **Arif**
 vide aut dignitatem aplois nichil
 sen plule mouent q ferre qualia q
 contra moysen et pphetas saluet
 bona aena sed quodam noua et mi
 rabilia saluet regnu dei **Haym**
 dicit aut appropinquat non ut
 ondat tempore breuitate neq em
 regnu dei venit ad obfucate. sed
 ondit dissipacoem hami ad regnu dei
 q quidem potencia e in omib cre
 dentibus. Actu vero in hys qui respu
 nit corpalem vitam et salam eligit
 spuallem qui dice pnt. Vnus aut
 non ego. sed vniut in me xpus **Am
 bro** deinde docet exortand de
 pedibus puluerem. Si quis recipiendos
 ciuitatis hospicio non putauit dices
 Inquitatq ciuitate intrauit et ho
 recipit vos eximtes implatis

enit dicit. Etiam puluē qui adheſit
vobis ex tēpore mude **Veda.** vel ad
q̄ſtationē tēpore laboris quē p̄ illis in
amter ſuſcepit. vel ut ōndatū uſq̄
ad eo ſe ab ipſe m̄ſil tēpore querere
ut etiam puluē dētra corp̄ nō ſibi
paciāt ad hēre. vel per pedes ipſi
opus et m̄ſus p̄dicatōis ſignatū
puluē. vero quo aſpergit tēpore leu-
tas et cogitacōis. aqua ipſi ſim̄ docto-
res in m̄nec̄ eſſe negligunt. Qui q̄
p̄uēunt doct̄nā laborē et p̄icula
doct̄nā ad tēſtimōnū ſue dāpnatōis
m̄ſectunt. **Origenes.** Et tēpore
puluē pedum in eos quod dicitur di-
cunt puluē p̄icula m̄bis m̄tis. Ve-
net ſuper nos. Et attende q̄ q̄cūq̄
ciuitates non ſuſcipiūt ap̄toſ ſuam
q̄ doct̄nam h̄ne p̄latas iuxta illud
lata ē uia que ducit ad p̄ditiōm. **Theo.**
Et ſicut recipiētib; ap̄toſ app̄m̄re
dicitur regnū dei et b̄n̄ficiū. Sic
non recipiētib; in p̄udiciū. Unde
ſubdit t̄m̄e hoc ſicote q̄m̄ app̄m̄ſit
regnū dei. Sicut aduentus legis ē
quibusdam ad p̄nd. quibusdam vero
ad honorē. Unde de eos pena ſubdit.
Dico autē uobis quia ſodomie in illa die
remiſſus erit quod illi ciuitati. **Cap.**
buſ. Nam t̄m̄e p̄ditiōis non
caruerunt angeli hoſpitiō. ſed loſq̄
inuentus ē dignus eos hoſpitari. Si
ergo ad accēſſum diſcipuloſ nec vna
inuenietur m̄ciuitate qui eos recipi-
at quō peior eſt ciuitate ſodomie.
hic igitur ſimo doct̄bat eos audacter
aggredi regulam paup̄tatis. Nam em̄
poſſet conſiſtere ciuitas nec villa ne
ficus ſine aliquo m̄cola nato deo. Nam
nec in ſodoma ſuſſiſteret non rep̄o-
to loſq̄ quo recedente tota repente pe-
ruit. **Veda.** Sodomie quoq̄ ipſi et
ſi m̄hoſpitales fuerint m̄t̄ cetera
t̄m̄e. ſic q̄ flagitia nulli t̄m̄e

ap̄t̄ eos tales hoſpitiōs quales ap̄t̄
reperi ſt. Et loſq̄ quidam ap̄t̄ et au-
ditu uſtus erat non t̄m̄ ibi aliquid do-
cauſſe. aut ſigna ſeſſe p̄hibet. **Ve tibi**
corozaim. **Ambroſius.** Doct̄ d̄ns gra-
uor̄ p̄ne obnoxiōſ fore qui euangeliū
non ſequendū ſ; qui legem m̄dicant.
Et ſoluendū d̄ns. **Ve tibi corozaim**
Ve tibi betſaida. **Veda.** Corozaim betſi-
ſaida et Capharnaū tiberias quoq̄
quā ioh̄es nominat ciuitates ſ; galilee
ſite m̄ltiore laci genezarēt̄ qui ab e-
uangelis m̄re galilee uel t̄biadis
appellatur. Plangit q̄ d̄ns has ciuita-
tes que poſt tanta m̄m̄ta atq̄ uirtutes
non penituerūt peiores q̄ ſ; genali-
bus h̄ale t̄m̄ m̄ diſſipandib; quia
p̄a deſcripte legis otemptū ſiū q̄
dei et gr̄m̄ eius p̄ne non t̄m̄uerūt.
Unde ſequit̄. Quia ſi m̄tor̄ et ſodo-
ne facere fuſſent uirtutes que in uob̄
facere ſ; oſm̄ malicioſ et t̄m̄e ſc̄dentes
penitent. Inalicioſ q̄ deſp̄t̄ capian̄
h̄reſit̄. Aſperam peccatū p̄ingent̄ me-
moriam ſignat̄ in t̄m̄e aut̄ mortis
q̄ſd̄com̄ p̄ qua in puluē redigunt̄
dem̄t̄. Porro in ſeſſione h̄m̄litiōm
p̄o conſiſte deſignat̄ ſm̄pletū aut̄ vi-
dem̄ hodie d̄ctam ſaluatoris q̄ ſalis
corozaim et betſaida p̄nte d̄no t̄m̄e
nolunt. Iustus aut̄ ac ſodon et quidā
dauid ac ſalomoni amice fore et poſt
euangelizantib; xpi t̄m̄e diſcipulis
Cap. Deplorat aut̄ d̄ns has ciui-
tates ad m̄m̄ exemplū eo q̄ effuſe
lacrimar̄ et gemitus amar̄ ſup̄ pa-
cientē in ſenſibilitatē doloris non
medicam̄ antidotum ē et ad t̄m̄e
t̄m̄e paciētiā et ad t̄m̄e m̄ge-
miſtentiā ſup̄ eos. Non ſolū aut̄ de
p̄ditiōm̄ induat eos ad bonū ſc̄d
etiam p̄ t̄m̄e. Unde ſequit̄.
Im̄ptam̄ t̄m̄e et ſodon remiſſus

erit iudicatus q̄ vobis hec et nos
 audire debemus. Non enim plius illis. si
 etiam nobis peius iudicium statuit nisi re
 capimus in transitu ad nos hospites quos
 puluerem precepit oscute. Cum autē plius
 ma signa fecisset dñs in Capharnaū
 et cū mediam hūisset videbat super
 alias ciuitates exaltata. sed ppter mē
 dilucetatem cecidit mirum. Unde seq̄
 Et tu capharnaū usq; mediu exaltata.
 usq; in infernū demergetur. ut scilicet
 iudicium sit pportionale honorū **Veda.**
 Duplex autē mētat p̄d sensus ē vel
 id ad infernū demergetur. quia tantū
 p̄dicatōm mēi sup̄bissime restitisti ut
 scilicet intelligatur mēlu exaltata p
 sup̄biam. Vel id quia exaltata es us
 q; ad celum meo hospicio et mēas p̄
 mē maioribus p̄lecteris supplicis q̄
 hys quosq; credō nobilitati. Et ne quis
 putaret hanc mērepatōm illis timō
 ciuitatibus orerere uel p̄sone q̄ dñm
 mēarne uidentes p̄nebant et nō oī
 bus. qui hodie quoq; euangely uerba
 despiciunt q̄nter aduēit dicens Qui
 uos audit me audit **Cyrillus** p̄ quod
 docet quicq; per s̄os ap̄tos ē dicit
 acceptandū esse. quia qui illas audit
 audit Inuentabilis ergo pena heretic
 timet qui ap̄tos negligunt. Vba se
 quitur em̄ Et qui uos p̄mit me p̄mit
Veda ut scilicet in audiendo quisq;
 uel p̄er nendo euangely p̄dicatore nō
 uiles quisq; p̄sonas. sed dñm saluatore
 vno ipm p̄m p̄ncipē se uel audire
 dicit. Nam seq̄. Qui autē me p̄
 mit p̄mit eū qui me misit. Quia
 in discipulo m̄gr̄ audit et in filio p̄
 honorat. **Auḡ de v̄bis dñi.** Si autē
 sermo dñi ad uos quoq; p̄uenit et meo
 lō nos p̄stituit videte ne p̄natis uos
 ne ad illū p̄ueniat quod uobis fecit
Veda. p̄ et ita intelligi Qui uos p̄
 mit me p̄mit. i. qui non facit mē
 vni de filiis meis m̄m̄s nec michi
 facit Qui autē me p̄mit uolens credō

filii dei p̄mit eū qui me misit. quia ego
 et p̄r om̄i s̄mo **Tytus** Simul autē m̄
 cca discipulos ap̄latur q̄ d. Non dicit
 cur mē passuri gemelas accommodate
 lingua ego p̄bes gram̄ in me uia re
 diuidat gemelas. **Vasi p̄ aut. i. Cy**
rillus. Supradictū est q̄ dñs misit di
 scipulos gratia s̄i p̄m̄ in signatos et s̄i
 p̄dicatōm m̄stri p̄tatem sup̄ m̄dos
 p̄m̄ accepterunt. Nūc reuersi ostent
 honorantis eos potentia. Unde dicit
Vasi p̄ aut. lxxij ad gaudis dicentes
 Dñe etia de moma subicit i noie tuo
 Videbantur quidem gaude magis q̄ s̄i
 p̄ immaculoy auctores q̄ q̄ facti erant
 p̄dicatōm m̄stri. Erat autē melius eos
 gaude m̄lles quos ceperant sicut vocat
 p̄ xpm̄ dicit paulus Gaudis mēi et
 corona mēi. **Auḡ xxviii mor̄ amē**
 autē dñs ut discipuloy cordibz elacōm
 p̄m̄t iudicū tunc uoluit quod ip̄
 m̄gr̄ elacōm̄ accepit. ut in auctore
 sup̄bie dicit quod de elacōm̄ m̄o
 formidarent. Unde seq̄. Et ait illis
 Videbam sathanam sicut fulgur de
 celo cadentem **Basilius** dicit s̄at̄a
 nas eo q̄ aduersat bono. h̄ em̄ siḡ
 nomen s̄ebraicū. Sed dr̄as dicit eo q̄
 cooperatur nobis in malo et accusator
 sit nā autē est in corp̄a lacus aerey
Veda. non autē dicit m̄s iudeo. s̄
 p̄m̄ uidebam q̄ndo. Et autē dicit Sicut
 fulgur. Vel p̄cipit̄ de sup̄m̄ ad yma
 lapsum signat uel quia derecta adhuc
 transfiguracōe se in angelū lucis **Tytus**
 Se autē dicit uidisse tam̄ iudicem qui
 nouit m̄p̄cor̄ passionē. Vel dicit
 Sicut fulgur. quia nata fulgidus erat
 ut fulgur. sed facta ē tenebrosa per
 affectum. Quia quod deus fecit bonū.
 homo ip̄e m̄s alterauit in malū **Bas**
ilus. Superne em̄ uirtutes nō p̄ nā
 liter s̄e sed p̄dm̄ analogiam diuini
 amoris mensura satisfactōis p̄rauit et
 sicut ferrum p̄ntit̄ m̄igne desinit
 et ferrum uelēnta cū flāme vni
 ne tam affectū quā appat̄ in ignem

... d̄stent

p transit sic et alme vtutes ex ptiapa
cone eius quod e naliere factu i sitam
hnt stificacm Neq em ceadisset sathanas
si nati fuisse in susceptibilis mali **Cyrillus**
vel aliter videbam sathanam sicut fulgur
de celo cadentem .i. a plima vtute i extre
mam fragilitatem Nam saluatoris ad
uentu subiecit sibi orbem et ab omnibus
colebatur Sed ubi dei decelo descendit
corruit tanquam fulgur quia conculetur
ab adorantibus xpm Unde sequit Et ce
ce dedi vobis ptem calcandi supra ser
pentes et supra scorpiones **Cyrius** Ser
pentes quidam alqm figuratiter in deserto
mordebant iudeos et necabant eo q m
fideles erant Venit aut qui serpentes
illos pmet eneus serpens crucifixus ut
si aliquis credens in eu pspicit libetur
amoribus et saluetur **Cyprianus** De mde
ne putarems hoc dicit de bestis submis
Et supra omes vtutem in mra **Veda**
he e omne genus in mudo pnu de
obsesse corpibus cicandi Et pms ad
ipos subdit Et nihil vobis nocet Om
nis et ad littam possit accipi Paulus et
ayya in uasus nichil mali parit Et
Iohannes huius Veneno non leditur
hoc aut inter serpentes qui dente et
scorpiones qui cauda nocent distare ac
bitur q serpentes apte seuentes stor
piones claudo insidiantes uel homines
uel demones significant Vel serpentes
qui mchoandis dicitur Venena prave
p suafione obicit Scorpiones qui qsu
matas vtutes ad finem coriare mtendunt
Theo Vel serpentes si qui visibiliter
nocent velia formicacois et hominady
demon aliu vero invisibiliter nocent stor
piones vocant sicut manys spualibz
Gregorius missens Voluptas etiam ser
pens dicit in scriptura cuius nati est
q si caput eius mru fructura atri
gecet totu sapes corpus ad se trahit
Sic na nati concessit homi domalau
Sed p hanc mritatem aggredice vo
luptas aiam ad m moderatu quenda

ornatid pntit atq sequente auaiam
trahit q impudicia sequit .i. vltimud
mchp et cauda bestialitatis Sed qdamo
dum no e serpente p caudam retrahi
sic non est mapiendu ab vltimis ad
auellendu voluptates nisi quis potem a
ditum obtinet malicie **Gregorius** de
ludunt aut mte p xpi vtutem pu vo
luptatem que qdam pducit grande
uos et vngnes p seuerim conculetes
serpentine voluptas fallacias Sed et
quidam ipm acillad scorpione .i. dvatti
conculantes salic mortem no tmue
rut mra . ubi mtes facti pleriq vo
post potis treme libero gressu qn pnt
mcelis pnapem aeris non tmicutes **Cyrius**
Sed quia leticia qua eos letas videbat
i mem gloriu sapiebat gaudebant
em q quasi sublimes effecti terribles ho
mibus et demombus erant et io dno
subiugit p mptamie m h nolite gaude
qua sps subiecit vobis **Veda** de
subiectioe spui cu caro sint gaudere
p sibi . quia sps ecc sicut vtutes
alius face Interdu no e aus mra qui
operatur sed muocatois natis xpi hoc
agit ad adempnacois corp qui m uocat
uel ad vtilitate corp qui vident et au
diunt **Veda** Sed cur dne non sinit le
tari m honoibz ate tollat cu spu sit
In nate tuo exultabunt tota die Sed
dne eos ad maig gaudiu erigit **Vn**
subdit Gaudete aut qm noia vna
scpta s mcelis **Veda** q d Non o
portet vos de demom huiacoe sed
devia sublimacois gaude Salubrit at
intelligendu e q sicut telestia sicut tef
tra quis opera gesserit p hoc q hnt
amocant apud da memoria sit ecc
naliter affinis **Theophilus** Scripta s
em noia sps m libo vite non m astro
sed memoria dei et gra Et dyabolus
quidem desuper cedit homines vo
mferius exsistentes supus qstribunt
m celis **Vasilius** quidam aut sunt

qui scribunt quidem non inuita sed
 scdm Jeremiam. Ut scdm hoc intelligat
 duplex quedam qstio horz quide ad
 vitam illor ad pccat. Qd aut dicit
 delectantur de libro uiuentiu intelligit
 de hys qui digni putabant. i. libro dei
 qstribi. Et scdm hoc scilicet dicit scpture
 mutatio qn de uirtute labim in peccatu
 uel conu. In ipa aut hora. **Theoph.**
 Sicut benignus pr uidens filios suos
 dirigi gaudet sic et ppus exultat q
 apst tantis boni pdigni. Unde dicit
 In ipa aut hora exultauit spu sco. **Cy-
 rillus** In pccat quidem p ppis opacom
 qua apst turbidit plurim aqua sciam
 Unde in spu sco letatus dicit. i. me f
 fecerunt qui p pccat pccat puenit et
 uasi em amator homi gaudij reputa-
 bat matiam quisionem errantiu. De
 quo gras agit. Unde sequit. Et dixit
 Confiteor tibi pr dne celi et tre. **Be-
 da** Confessio non semp pma sed et
 gras actione signat ut in psalms se-
 pissime legitur. **Cyryllus** Ecce aute
 manuit illi quoz corda pusa p gras
 refect filius pri tamq minor. Sed
 quid impedit qsubalem filiu laudare pro
 priu genitorem mudi saluante p eu
 Qd si censes confas causa. hinc ee
 minorem aspice q uocat eu prem sui
 et dnm celi et tre. **Iulius**. Alia em per
 ppm op non enabus pducta p. sed sola
 ipse mcohen sibilis apre e genitus.
 Solus em unigeniti tamq ueri filij
 naluca pr e. Unde plus pri dicit
 Confiteor tibi pr h e glifco te. Nec
 mireris si prem filius glifcat. Tota ei
 vpostas unigeni genitoris e gloria
 Nam et que facta sunt et celi et an-
 geli gloria pccatoris. Nm qua hec
 nimis m fine sta p reapu dignitat
 ipius solus filius cu deus pffe p
 filis genitai pffe glifcat prem. **Acta-
 narius** Nouis caa sepius saluatore
 humana pferre. h e em aduict hnu
 tatem dinitas nec tam pter corpis te

gmen deu ignores. Sed quid respondet
 in hoc qui uolunt sustentia ee mali. for-
 mant uero sibi deu. Alu a uero pre xpi
 et huc dicit ee ingenuu mali creator et
 nequie pncipem nec non iudialis mach-
 me conditorem dit aut deus. **Iulianus**
 vba moysi. Confiteor tibi pr dne celi et
 tre. **Sophamus** Edici aut amarose
 euange liu h e. Reguatur tibi dne celi
 tacens q dicit tre et q dicit pr me intelli-
 gatur q opus uocat prem creatori celi
 et tre. **Ambrosius** Postremo apit celeste
 misteriu quo placuit deo ut puulis ma-
 gis qua prudentibz hinc mudi sua gras
 reuelaret. Unde sequit. Qd abscondisti h
 a sapientibus et prudentibz et reuelasti
 ea puulis. **Theophil** p se distmgu
 ut dicit a sapientibz. i. a phi s et
 scribis legem mptantibz. Et prudentibz
 i. ab hys qui a scribis fuerunt docti. Sa-
 piens em est qui docet. Prudens uo
 qui docetur. Puulos uero uocat dms
 suos discipulos quos non legis doctores
 sed deturba et pccatores elegit qui p
 uocati non malitiosi q puuli. **Ambrosius**
 uel puulu hic accipiamz qui se ex-
 altare non nouit et phalaris simomz
 artem sic iactare prudentie quod phi-
 sa plebis facit. **Be da**. Gras igit
 agit q apst q puulis aduentu sic
 apuerit sacramta q ignorauit scire
 et phisa qui sibi sapientes uidentes
 et in conspu suo prudentes abscondita
 igitur p mistra ab hys qui putant ee
 sapientes et non p. Nam q cent reue-
 lata eis fuissent. **Theo** Unde sapien-
 tibz et prudentibz non m sapientes et
 hebetes. sed puulos. i. huiles opposuit
 pbarct se timorem dampnasse non acu-
 men. **Origenes**. Sensus em defectus
 pccas pte supremetis pffionis. Qui
 em non sentit q carcat uero bono pp
 bonu pns quod sibi in ee uidet. uero
 bono priuatur. **Criso** Non aut letat
 et gracias agit q dei mistra latebat

scribas et phisicos. em non erat materia
alacritatis sed genitus Sed de hoc gratia
agit. quia quod sapientes non nouerunt
hij nouerunt. Grad aut sup hoc agit pri
cum quo ipse simul hoc facit andes mima
dilationem qua diligit nos. Quidie aut que
q huius rei pma voluntas sua sit et ptes
qui p a voluntate hoc agebat. Unde scilicet
Etiam pater quia sic placuit ante te.
Greg. hys dibus exempla humilitatis acci
pimo ne terre distute supra consilia de
alioz uacatione alioz uero repulsione p
sumama qnuisti em te non pe quod pla
cuit iusto qntitas go que ex aliis disponit
apta causa uis e oculte iusticia uolun
tatis. **Cyprianus** Cum uero dixisset Con
fiteor tibi quia reuelasti ea puulis ne pu
tatos q ipse xpus hac dntate puatib
non possit hie facere subiungit ad ma
tradita sunt michi apte meo. **Athanasius**
hoc non esse intelligentes arri sequen
tes delirant m dnm dicentes Si data
sunt ei omnia. i. dnm creature fuit tempus
quo ei non fuit et sic non e de subd
prie. Nam si est non est ei opus re
tipe. Sed ex hoc magis demencia corp
carpetur. Si em pns quid receperit uo
cabat creatura alio. qualis saluabitur
illud omnia meo consistunt. Ceterum p p
p quid facimus creatura tota fuit tra
dita ei. non erat opus tradere. p ipm
namq facta s omnia. Non go ut ipi
putant pntur hic creature dnm vo
pntur e hoc ubi. sic dispensatione i
carne postquam em homo. peccauit per
turbata s anima. Nn ubi caro facta
e ut omnia restauret. Data s igit ei
omnia non quia pte caret. sed ut sal
uator emdet omnia. ut sicut p ubi
omnia mpncipio mtruducta s m esse. Ita
cu ubi caro factum e. i. ipso omnia
restaurent. **Bedae.** Vel dicit omnia
sibi tradita no mudi clementa sed hys q
bus puulis pntu sacramta filij pater
reuelauit et de quoz salute cu hie loque

retur exultauit. **Ambrosius** Vel cu aia
legis omni potente agnosco no degenem
prie. Cum tradita legis filij qstibus. Cu
p natura omnia omnia sube uira s ptra
non dono collata p gram. Cum aut dix
isset omnia sibi fore aprie tradita ascendit
ad piam gloriam et excellencia bndens
i nullo se super aprie subdit. Et nemo
nouit qui sit filius m p p et qui sit p
m p filius. Non ualeat em create meo
comphende modum diuine sube que omes
superat intellectu. et decor eius qmz qstde
rationem transcendit. Sed a se ipa quid sit
na diuina agnosce. Itaq p p id quo
e nouit filij et filius p id quo e nouit
prie. Non inueniente aliqua dia qntu
ad diuinitat nam. Et em sit deus crea
m. Quid aut naltiter sit incomphensibile
e. Si ergo creatus q filius quo sola
stret prie aut quo aplo prie stret
Sare namq natura diuina impossibile
e nullo creatura. Sare aut quodamq
corp que creati s quid sit no transcendit
qlibet intellectu. Pns super mem sensu
Athanasius hoc aut dno dicente con
stat arrianos ei obistere dum dicit no
uidi prie a filio. Sed corp ondit m sam
a s pnt non nouit ubi q omibus
prie et sui pnt. notia. Sequit em
Et cu uoluit filius reuelare. **Iustus**
Est aut reuelatio tradita notis iuxta
pportum nature et omni conuicq. Et
ubi quide e natura qstis ubi. **Augustinus**
sue doctina. hic aut e p reuelatione dis
tiplina. **Origenes** uult aut reuelare ut
ubi no irrationale et tamq iusticia ius
te qui nouit digne et qd reuelandi et
mensuras reuelatione. Reuelat aut uero
uens apponit cordi uelamen nec non
tenebras quas posuit m sui latibulo.
Sed qm ex hoc putant qui alius s
opimans constare nepharia sui dog
q saluet ignotus erat p ihu sanctis
antiquis dicendum e us qm dicit. Cum
cumq uult filius reuelare no solum re
torquetur ad tps futurz ex quo salua

tor hoc protulit sed ead ad tempus pntu
 Quia noluit hoc ubi reuelare p pti
 to sume dicendum e eis q non e idem
 cognoscit et crede. Alij datur p spm smo
 sic alij fides meodem spitu. Erant ergo
 pmo quidem credentes non aut cognoscetes
Ambrosius ut scias aut quia sicut filius
 patris cui uult reuelat. ead pr reuelat
 quibus uult filiu. Audi dnm dicentem
 Bnd es symon bariona q caro et
 sanguis non reuelauit sed pr me q i
 celis e. **Augustinus** ad discipulos i **Thom**
 Quia supius dixerat Nemo nouit qui
 sit pr msi filius et cui uoluit filius re
 uelare bnficat discipulos quibz pr per
 ai reuelabat. Unde dicit **Augustinus** ad
 discipulos suos dixit **Bnd** oculi qui
 uident que uos uidet. **Cyrillus** Con
 uertit quidem ad eos quia repellens surdos
 et ceteram mentes gentes. nec uide vo
 lentes. totu se prebebat diligentibus
 eis. et bnd aperuit oculos uidentes q
 pns alij ipi uidebant. Illud tamen puz
 gment q uide hic non signat. actu
 oculor. sed mentis reuocacem ut pntis
 bnficis. Puta si quis dicat. Iste uidit
 bona tempora. i gauis e m bonis tpbz
 p dnm illud uidetis bona uim. Multi
 em uideor uiderunt xpm diuine o
 perante corpali s; intuitu. nec tamen
 omnibus bnficaco quomnt non em
 crediderunt. sed nos uiderunt gloriaz
 eius **Augustinus** oculi mentis. Bnficaco p
 oculi nri mgt q fide uiding ubi
 p nobis homines factu. mpmes nobis
 decorem sui mntis. ut nos sibi ofor
 mes faciat p sificacem atq iusticam.
Thesophilus Bnficat aut ead et amo
 simplicit qui cu fide respiciunt q har
 q antiqui pphete et reges deu m carne
 uideret et audire optauerunt. Vn scilicet
 dico em uobis q multa reges et
 pphete uolunt uide que uos uidetis
 et non uiderunt et audire q audire
 et non audierunt. **Beda** arathous

apous pphetas et iustos appellat. Ipi
 sint em reges magni quia temptacione
 suaz motibus non ofenacendo subrimbe
 sed regendo p esse nbuerunt. **Crisostomus**
 Et hoc aut dico plures existimant p
 pphetas caruisse xpi notia. Sed si opta
 uerint uide que uidebant apli. nouerit
 illa uentura ad homines et dispensatur
 que dispensauit. Nullus em q **Augustinus**
 petiti q mente non concepit. Nouerant
 ergo filii dei. Unde non simpliciter dicit
 uoluerunt uide me. Sed que uos uidetis
 nec audire me. Sed que uos auditis
 uideant em ipm non em iam mactid
 nec sic cu hominibus qusantem nec tanta
 maestate eis loquentem. **Beda**. Illi em a
 longe aspicientes p speculu et m emig
 mate uiderunt. Apli aut mpmcia hntes
 dnm quecuqz uoluerunt mtdogando di
 stentes nequa q p angelos aut alias
 uisionu pphetas opus habebant doceri
Dugenes Sed quare dicit plerisq
 pphetas optasse non aut omnes. Quia de
 abraham dicit q uidit diem xpi et
 letatus est qua uisione non plures
 ymo pauci ut uisionem abrahæ et pi
 ciam aplos attingent. Et hoc dicit
 non uidisse sed optasse. Et ecce quida
 ut **Beda** dixerat supra dms q
 nota uia septa p m no celis. Unde
 puto ocom temptandi dnm legis pntis
 assumpsit. Unde dicit. Et ecce quida
 legis pitus surrexit temptans illud.
Cyrillus Erant em quidam **Abosi** ar
 cientes totam regionem mactantes
 xpm et dicentes q pceptu moysi i uale
 dicit ipse aut quidam nouas doc
 trinas pmeret. uolens ergo legis pitus
 seducere xpm ut aliquid ton moysen
 loqueret ad qst temptans cu mgtm vo
 cans doceri non pauens. Et quia dms
 solutus erat hys qui uenebat ad eu
 loqui de uita eterna. Vnt legis pntis

cuis eloquijs & quia temptabat astu-
te nihil aliud audit nisi per moysen
dicta sunt Sequitur enim Ut ille dixit ad
eum In lege quod scriptum est Quomodo
legis **Ambrosius** Erat enim opus q'
sibi legis p'ia videntur qui verba legis
tenent vim legis ignorant Et ex ipso
legis capitulo docet se legis ignarus
pbans q' in principio statim lex p'iam et
filium pdicant. et incarnatis dicitur a
nunciatum sacramentum Sequitur enim Ille
respondens dixit Diliges dnm deum tuum
ex toto corde tuo. et ex tota anima tua &
ex omnibus viribus tuis **Basilius** Et
dicitur tota mentis non recipit ratione
Nam quicquid diligit in mensuris ex-
penderis hoc tibi necesse atoto defi-
ciat Sicut enim in vase aliquo pleno
liquore manna emanat foras in tem-
necesse est plenitudinem derogari Sic et
anima manna emanavit ab ipso dilige
ab illa m'entis m'entis necesse est a-
morem addere. **Gregorius** Intra
autem quedam anime vis dicitur hec
enim est augmentativa scilicet et nutritiva
q' etiam que eadem in plantis recipit Alij
est que sensualiter disponit que saluat
in natura irrationabilium animalium perfecta
aut vis autem est rationalis que in natura
humana inspirat. Dicendo igitur cor.
subam corpulentam signat per nutritivam.
Dicendo vero animam medietatem. i. sensitivam
Dicendo vero mentem aliam naturam
i. intellectivam et considerativam potest. **Thom.**
phil. hoc igitur intelligendum est q' oportet
nos sine virtute anime amoris divini st-
icare et hoc amare et non remissum
Vnde additur Et ex omnibus viribus
tuis. **Augustinus** Cum hac igitur men-
tione tria addenda dilectionis lex p' tractat
ut auellat nos a terra in diuersa habitudine
qua respicit ad possessiones ad gloriam
et ad voluptates. in quibus eadem temp-
tatur est opus **Basilius** Si quis aut

querat quo pacto diuina dilectio potest
obtinere. dicentis quoniam inaccessibilis est diuina
dilectio Nam nec lucis gaudere potest
vitam amplecti ab alio didicimus. uel amare
penes aut alumpnos et multo magis
diuine dilectionis doctrina Sed seminales
quedam uicis nobis in se est mentis scilicet
sine causas ut homo deo adhereat. Quia
uim accipiens doctrina diuinorum preceptorum
colere diligenter caute q' fide et ad p-
fessionem diuine gratie p'ducere assueuit. Nihil
enim boni amamus. amamus atq' p'riu et
cognatum. nec non et benefactoribus spon-
te affectionem totam p'fundimus Si igitur
deus est bonus. oia uero boni desiderant
quod uoluntate p'ficiat. natus nobis est
Quia et si per bonitatem minime nouis
semper ex hoc ipso tamen q' ab eo p'cessimus
tenemur ipse uicem modum dilige tamq'
saluet nobis cognatum. a maior enim est
benefactor omnibus qui natus diligit
Est igitur p'riu et p'prium mandatum di-
uine dilectionis. Secundum autem p'riu comple-
tiuum et ab eo completum quoniam dilige
p'prium Vnde sequitur Et p'prium tuum sicut
terram. Sortem autem adeo potentiam ad
huius executionem mandati Quis autem non
nouit quoniam mansuetum et g'uitatum animal
est homo non autem salutarium et siluestre
Nihil enim tam p'riu est nostre nature se
ad mutem g'uitate. et nutius indigere
et cognatum dilige Quorum ergo p'ueni-
ens dnm nobis tradidit semina horum
q' sequuntur et fructus requirit. **Gregorius** Tu
tamen attende qualiter fere in eadem
excessu postulat. ut utiq' p'ceptum. De deo
enim ait. Toto corde tuo. De p'prium
sicut te ipsum Quod si diligens obseruet
nec seruus est nec liber nec uictor ne
uictus. nec diues nec pauper. nec nocens
vniq' est diuinus p'prium enim palce ignis
sustinet in missionem q' feruorem cui-
tatis diuinus adeo dicta supat dilectionis
constantia **Gregorius** xiv moys. Cum
autem dicitur Diliges p'prium tuum sicut

te ipm quomo alti miserando pius est
 qui adhuc misere viuendo fit impius p
 bimeti **Syrillus** Cum aut leges pta
 respondisset que geriebant in lege top
 cui nota p amia pndit fallacie ipius
 reia dicit em dicitur illi pte respon
 disti hoc fac et viues. **Origenes** Ho
 hils indubitanter colligit q uita q predi
 caur pdm mudi reatorem deum et
 antiquis spmual abeo traditas uita per
 petua est. Attestatur em dms simetri
 do de uaromio quidem illud diligit
 dimm deu tuu **Boleuico** v illud. Dili
 ges p pmiu tuu sicut te ipm hec aute
 dicta sint con sequates valentem bas
 lidis et marcioms Quid em aliud sta
 luit nos face ad querend uitam etnam
 nisi que contment lex et pphete **Cy
 villus**. laudatus legis ptae a saluatoe
 q recte responderit in superbiam prupit
 nullid sibi p pmiu putans ee quasi
 nullus eet ei in iusticia comparand vn
 dicitur ille aut ~~uult~~ uolens iusticia
 re seipm dixit ad ihm Et quis est
 meus p pmius. Circa uenit em cu
 quodamo alternati uicia a fallacia. q
 temptando quesierat ad arroganti am
 lapsus In hoc aut q querit Quid est
 meus p pmius. uariis aditoe p pmi
 onduu. tu non estmet alique sibi p
 mi esse et p gne aditoe diuina diu
 tu fcm non diligit que uidet no pt
 deum diligere quo non uidit **Ambrosio**
 Respondit caa q nestiret p pmiu sicut
 quia non credebat in p pmi. et qui p pmi
 nestat. nestit et legem Cum em ui
 tatem ignoret non pt scire legem q
 amicitat ueritatem **Theop.** Saluator
 aut non acerbz aut dignitacbz sed na
 deterrimat p pmiu q d. Non putes
 q quis iustus sit. nullq tibi sit p pmi
 ame namq qui cand nam quicant p
 im tuu sine siab igatur et tu corp p
 mus non loco sed affectu et circa eos
 cura et ad hoc samaltam induit. vn
 sequit Suspicans aut ihesus dixit
 homo quidam descendebat ab ietm

uult in iericho **Augu de qmibz ciuiv**
 homo em ipse ipse adam intelligit
 in gne humano sicut ciuitas pacis illa ce
 lestis aius bntudine lapsus et iericho
 temptatur luna et signat mortalitate nra
 ppter hoc q nasci crepit senescit et occidit
Augu in fine qm pelag. Vel utm q
 interpretatur iusto pacis paradisiu diano
 ante em quid peccaret homo in uisione
 pacis erat he e in paradiso ubi glutquid
 uidebat pax erat et leticia inde descen
 dit q hntatus et miser factus p peccatu
 in iericho .i. in madiu in quo amia orea oca
 dunt sicut luna. **Theo.** Non aut dicit
 descendit. sed descendebat Semp enim
 humana natura ad m fira tendebat
 et non in parte sed in toto uite attende
 bat passibili **Basillus** Conuenit etiam
 hor p que loca per spocorit Iericho
 em tenet loca quallia palestine sicut
 uero mraunne fira e occupans apicem
 montis uenit igitur homo ab alio ad
 m fira ut alarombus caper qui in ca
 lebant desertum unde sequit Et mci
 dit in latrones **Crisp.** pmiu istius
 homis miserandus est casus qui mer
 mis ac de facula in latrones maderit
 Quia p pmiudus incautus p cam uia
 elegit qua euadere p domu manus ne
 quuit Non em posset in erms arma
 tos m puidos pessimos incautus nota
 uos effigere. Quippe tu malicia semp
 armata sit dolus crudelitate cepta mi
 nta fallacia et ad nocendi seucia ppa
 ta. **Ambrosius** Qui p aut ipse latrones
 nisi angelu nocte atq tenebras in qe
 non maderit nisi eis mandati celestis
 demus se fecisset obnoxiu **Crisp.** In
 exordio igit mudi nocendi fallaciam
 draa e opatus m hancet inque fallen
 di unus opant et malicie nocentia
 deditaunt. **Augu in fine can pelag**
 Inadit ergo in latrones .i. in uolubili
 et angelos eius qui p mobediaz pmi
 homis humanu genus despolauerit mo
 ru saluet ornament et uulnera uerit
 bono sicut possibilitat liberi arbitrii p

ditio unde sequitur. Quia eadem despolia
lucrum est et plagis impositis. In illo
enim peccante plagam fecit in nos vero
plagas tunc per omni illius peccatum. quod
trahimus super addimus multa peccata. **Aug**
de quibus civam vel spoliantur hanc
in mortalitate et plagis impositis peccato
suadendo reliquerunt semivivum quia
ex parte qua potest intelligere et cogitare
deum vivit homo ex parte qua peccat
conturbabitur et semivivus mortuus est.
et hoc est quod subditur. Abierunt semivivum
in relicto. **Aug** contra **pelagium** Semivivus enim habet vitalem motum. i. liberum
arbitrium vulnere et quod ad eternam vitam
quod perdidit redire non sufficiebat
Et ideo iacebat quia ante et post ad
surgendum non sufficiebant. Et ad se
sumendum. **Aug** mediam. i. deum requirit
Theo aut semivivus dicitur homo post
peccatum quia anima in mortalis est corpus
vero mortale ita ut medietas
hominis morti succubat aut quia humana
natura in christo sperabat consequi salu-
tem ita ut non omnino morti succumberet
sed manens adam peccatum mors in mun-
dum intravit. In christo vero iustificatione
mors erat destruenda. **Ambr** ut
spoliant que accepimus in divinita gratie
spiritualis et sic vulnera in ferre officierunt
Nam si membra que simpliciter in divini-
ta servamus plagas latronum sentire non
possimus. **Basilius** vel potest intelligi quod ex
spoliantur cum plagis suis impositis. peccato
enim vulnera munditiam. ut papas quod
peccatum gratie peccatorem. **Be**
da. dicitur autem plaga peccata. quia huius
nature humane integritas violatur. A-
bierunt autem ne ab in fide cessando.
sed in fide fraudes occultando. **Crisostomus**
Hic itaque homo. i. adam iacebat de-
stitutus salvas auxilium quod fessis avulsum
delictorum. Cui nec sacerdos aaron tra-
sione sacrificia potuit perficere. Sequitur
enim accidit autem ut sacerdos quidam des-

cederet eadem via et visus eo perierunt
. Nec eadem frater eius moyses leuita per
legem potuit sub venire unde sequitur
Similiter et leuita tunc esse scias locum et
videret eum quod transiret. **Aug** in **ps** **ps**
pelagius vel in sacerdote et leuita duo
tempa intelliguntur. legis scilicet et pro-
phetarum. In sacerdote lex per quod sacer-
dos autem et sacrificia in scripta sunt. In leuita
vaticinium prophetarum quorum temporibus humanum
genus sancti non potuit. quia per legem quod
dicitur peccati non aboleret. **Theophilus**. dicit
autem perierunt. quia lex venit et scit
usque ad tempus prophetarum. Deinde non va-
lens curare abijt. Vnde etiam quod lex adhuc
data est prophetarum ut homines curaret.
Non enim poterat homo a principio suscipere
prophetiam. Et ideo dicitur accidit ut
sacerdos quidam ut quod officium dicitur
moyses que non prophetarum fuerunt. **Aug**
de verbis domini. Vel quia homo despen-
dens ab in in rebus auditur ista
fuisse. intelligitur quod transiret sacerdos utique
que prophetarum et perierit iacentem. Transiret
leuitas et hic que prophetarum iacentem et
ipse contempsit. **Theophilus** miseri in illius
fuisse cum cogitaverunt postmodum vero te-
nacitate deventi abierunt. retrorsum. huius perierit
enim designat quod dicitur. **Aug** **de verbis domini**
Transiret samaitanus que longinqua terra
prophetarum fecit quod sequitur. Samaitanus
autem quidam iter faciens venit secus eum.
In quo samaitano se voluit intelligi dominus
iherosolymus samaitanus cum custas in christo
et de ipso dicitur. Quia resurgens amor tuus
iam non moritur. Deinde cum dicitur esset
illi quod samaitanus eos et demonum huius ne-
gavit se huius demonum qui se novit de-
monum depulsum se negavit in firmi
custodem. **Brevis** vocat autem prophetas hic
se samaitanum oportime. Cum enim alio-
quin legem prophetarum supponentem in lege
noluit cooperire quod nec sacerdos nec
leuita et qui quiescunt in lege legis
prophetarum implebant. sed ipse venit quod

similitudo legis p[ro]p[ri]a **Ambrosius** hic
 aut samaritanus ceram erat descendens
 dicit em[er]s[us] e[st] qui descendit de celo nisi qui as-
 cendit in celum filius hominis qui e[st] in celo.
Thes[aurus] dicit aut[em] iter faciens q[uod] oppositio
 hoc statuens ut nos curaret. **Aug[ustinus] iij**
Vine q[ui] pelagiu[m] venit aut[em] in similitudine
 peccati id est sicut e[st] quia in similitudine
Breuis vel sicut vitam venit fuit
 em[er]s[us] vere viator no[n] deviator gra[m] m[er]i
 descendens ad terram **Ambrosius** veniens
 aut[em] factus est q[uod] passio[n]is m[er]e suscepit
 finitius et m[er]e tollere vitans unde se
 et videns cu[m] m[er]a motus e[st] **Aug[ustinus] q[ui]**
pelagiu[m] videns quidem cu[m] iacentem no[n]
 valentem non currente et id m[er]a mo-
 tus e[st] quia m[er]o m[er]o m[er]o invenit
 q[uod] curari dignus e[st] sed ip[s]e de peccato
 dampnavit peccati m[er]e. unde se
 et appians alligavit vulnera eius i[n] sim-
 dens oleu[m] et vinu[m] **Aug[ustinus] de v[er]bis d[omi]ni.**
 Quid em[er]s[us] tam languis quid tam re-
 motum. p[ro] deus ad hominib[us] i[n] mortalibus
 a mortalibus iustis appetitibus Non
 loco longe sed dissimilitudine Cum ergo
 h[ab]et in se duo bona scilicet iusticia[m] et
 in mortalitate si v[er]it[er] m[er]o m[er]o sus-
 cepisset par m[er]i fuisse et liberatore
 nobis sum opus h[ab]et. Ut ergo e[st] no[n]
 hoc quod nos sed ip[s]e nos non e[st] factus
 ille peccator quod tu suscipiendo pena[m]
 et non suscipiendo culpam et culpam de-
 leuit et pena[m]. **Aug[ustinus]** Alligatio vulneru[m]
 e[st] prohibito peccato oleu[m] consolatio bo-
 ne spei p[ro]pter indulgentia[m] datam ad reg-
 n[ati]onem p[ro]p[ri]a vinu[m] exhortatio ad opand[um]
 severitissime in spiritu **Ambrosius** vel q[ui]n-
 git vulnera n[ost]ra austeriore p[re]cepto sicut
 oleo fauet remissione p[er]t[ur]a sicut vino
 q[uod] p[ro]m[er]git de m[er]e iudici **Greg[orius] p[ro]p[ri]o**
moys[is] vel in vino morsum districtionis
 adhibet in oleo oleo molliem p[er]t[ur]a
 p[ro] vinu[m] congruent[er] puerida p[ro] oleu[m] p[er]
 handa fauet m[er]e m[er]enda est ergo cu[m]
 scitate faciend[um] est quoddam ex utroq[ue]
 tempermentu[m] ut neq[ue] multa appetat

exultentur subditi nec nimia benignitate
 solvantur **Thes[aurus]** vel aliter que p[ro]m[er] h[ab]et
 est gulfacio oleum e[st] que vo[lt] p[ro]m[er] deum
 vinu[m] q[uod] d[omi]n[ati]onem signat quod n[ost]ra p[er]t[ur]a
 set sustine[n]t m[er]e oleu[m] h[ab]etur i[n] q[ui] facio hu[m]ana
 Unde quodam op[er]at[ur] e[st] humane quodam
 humanitas In fideit ergo oleu[m] et vinu[m]
 quia nos humanitate et diuinitate saluat
Crisostomus vel vinu[m] in fideit i[n] sanguinem
 passionis et oleu[m] crismatis ut indulgen-
 tia daretur p[ro] sanguine s[an]ctificatio conferret
 p[ro] crismatis m[er]e m[er]e acce[pt]i m[er]e m[er]e
 sa loca ligant[ur] et m[er]e m[er]e m[er]e
 ra m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e
 sumtati reddant In fideit itaq[ue] vino et oleo
 m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e
 et m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e
 m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e
Aug[ustinus] de
q[ui]bus vinu[m] In mentis eius e[st] caro
 in qua ad nos venire dignatus e[st] Impo-
 ni i[n] m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e m[er]e
 crede **Ambrosius** vel iumentis m[er]e
 dum p[er]t[ur]a m[er]e p[er]t[ur]a et p[ro] nobis dolet
 homo em[er]s[us] i[n] m[er]e m[er]e factus est et
 id supra iumentis suu[m] nos imposuit ne
 nos esset sicut equus et mulus ut
 p[ro] m[er]e corp[or]is assumptio[m] in firmitate m[er]e
 t[er]m[is] aboleret **Thes[aurus]** vel imposuit
 in suu[m] iumentis i[n] m[er]e m[er]e sicut
 namq[ue] sua nos fecit et p[ro]p[ri]a corp[or]is
 eius et lex quidem nos om[n]i s[an]ctificat
 bat Moabite inquit amomte no[n] m[er]e
 bunt in certam dei Num vo[lt] in om[n]i
 gente qui timet d[omi]n[um] ab eo suscipit
 volens crede et p[ro]p[ri]a s[an]ctificat p[ro]p[ri]a hoc
 dicit et dicit cu[m] in stabulo **Crisostomus**
 Est em[er]s[us] stabulo certam que in i[n] m[er]e m[er]e
 di lassatos et fatigatos delictos defensos
 suscipit venientes ubi depositos onere
 p[er]t[ur]a m[er]e m[er]e lassus reficit et refectus
 salubri p[er]t[ur]a reparatur Et hoc e[st] q[uod] dicit
 Et curam illius egit Totu[m] em[er]s[us] quidq[ue]
 q[ui]t[ur]a nocens et malus e[st] foris est
 quia m[er]e stabulo requies om[n]i q[uod] p[er]
 lubritas q[uod] m[er]e m[er]e e[st] **Veda** Et

boni nimonco impositum dixit in stabulo
quia nemo nisi per baptismum corpori christi adimat
etiam mirabitur **Ambrosius** Sed non co-
rabat famulans hunc matris degerere re-
dandum erat unde descendit unde
sequitur Et alia die parit duos denarios
et dedit stabulo et ait Quia illius ha-
be. Quis est iste alter dies nisi forte ille
dicit resurrectionis de quo dictum est
hec est dies quod fecit dominus. Duo autem
denarii sunt duo testamenta quod ymagine
in se habent eterni regis oppressam quorum
partio vulnera nostra curantur. **Aug. de ser-
v. an. 4** Vel duo denarii sunt duo precepta
caritatis quod per spiritum sanctum littere
vint apte ad evangelizandum totis vel
promissio vite presentis et future. **Origen.**
Vel duo denarii mirum esse videtur scilicet
sacramenti quo per in filio et filius in pre-
sentia. Quia velud mercede donatur certe
angelus ut diligentius curat sibi ho-
minem commendatam que per angustia
temporis etiam ipse curavit et promittat
et quid de suo in medelam seminuicibus
expenderit illico se reddendum unde
sequitur Et quodcumque super erogaveris ego
tibi reddero reddam tibi. **Aug. de ser. an. 4**
Stabularius fuit aptus qui super erogavit
aut illud consilium quod ait. De viginti
aut preceptum domini non habeo consilium aut
do aut quod eadem manibus suis operatus
est ne in firmamento aliquo in novitate civi-
grauar et tunc ei licet ex evano passu
multa etiam super erogavit apte se per ipse
doctores qui veteris et novum testamentum
exposuerunt super erogaverunt per quibus re-
tribucione accipient. **Ambrosius** Verus
ergo stabularius qui alius vulnera
curavit curare per beatus ille qui dicit
ihesus Quodcumque super erogaveris revertens
reddam tibi Sed in revertens dominus non
videtur die Nam licet ubique sit semper
et stans in medio nostrum non. curat a.

nobis erit tamen tempus quo remissa ca-
ro te respiciat revertens. Reddes ergo
quod debes. Beati quibus es debitor utri-
nam nos sine ordina debitorum aut quod
accepimus possimus exsolvere. **Cyrillus**
hys igitur promissis optime iam dominus legi-
prium interrogat subditus Quis horum trium
videtur tibi promissus fuisse illi qui medit-
in latrones ut ille dixit Qui fecit magis
mihi. Neque enim sacerdos neque levita factus
fuit promissus patientis sed ille qui est eius
misertus. Inuolens est enim sacerdotum digni-
tas et legis scientia nisi per bona opera quod
firmat unde sequitur Et ait illi ihesus
Vade tu et fac similitudinem. **Aug. de ser. an. 4** q. d. di-
que videtur oppressum non dicas utique
nequa est. sed siue sit gentilis siue in-
deus et ope indigeat non cavilleris
Ius habet auxilium quicquam mala fuit pas-
sus. **Aug. in 1o de doct. ser. an. 4** Et hoc
intelligimus cum se promissum cui vel ex-
hibendum est officium me si indiget et
exhibendum est si indigeat. Et quo-
iam consuetudo est ut etiam ille a quo no-
bis hoc arcessimus exhibendum est. Nec quod
quod est promissum nisi promissum per nullum aut
exceptum est. cum me denegat officium
quis non videat dicit dominus. Beneficentia
hys qui nos oderunt. Unde manifestum
est hoc precepto quo iubemur diligere pro-
ximum etiam sanctos angelos et sancti a
quibus tanta nobis misericordia impendunt af-
ficia ex quo et ipse dominus promissum nostrum se-
dit voluit signis se opitulatum esse se-
muis iacenti moria. **Ambrosius** Non
enim cognatio facit proximum sed misericordia. quod
nisi super naturam. Nichil enim tam secundum
nam quod iurare oportem nati factum est
audire. **Veda.** Dicitur dei et proximum quod
superius vobis et pabulis quod tenebat hic
ipis vobis et veritate designat di-
ctum factum est autem dum venit et ipse
miravitur in quoddam castellum. **Aug. de ser. an. 4**

Cuius quidem nomen lucas hic tacet
 sed iohannes opimit vocans ipam be
 thaniam **Aug⁹ de vrbis dñi.** Sed dñs
 qui in sua gra venit et su eu non recepe
 runt suscipit e tamq hospes Sequit^r
 Et mulier queda et martha noie op
 cepit illu indamū suū. Sicut solent
 suscipi pegm. sed tamen suscipit fanta
 dñm. Egra saluatorem eua creatorē
 Nequis aut dicat dñm qui xpm susci
 pere indamū ipam meruerit noli do
 cere. Cui vni dñquit op mms meos
 fecistis michi fecistis accepta aut for
 serui in illa pasta aseruis voluit dignatē
 non candidē. habet carnem in qua e
 suerit quidem et stierit sed in heremo
 esurienti angeli ministrant ergo q pasti
 voluit pastenti pstat martha igleu
 pastere dñm disponens et parans
 ita misterū occupabat aia vō soror
 eius pasti magis elegit a dño Sequit^r
 em et huc erat soror nome maia
 que cū sedens scals pedes dñi audi
 ebat illu illud. **serp⁹** Non simpliciter
 dicit de maia q sederet ppe xpm. sed
 scals pedes illud ut ostendens diligen
 tiam assiduitatem plerūq erga audicoz
 et multa reuerētia quā habet ad dñm
Aug⁹ de vrbis dñi. Vñco aut hūiluis
 ad pedes sedebat tanto amplius capie
 bat. confluit em aqua ad hūilitatē can
 uallis denat de timāibus tollis **Bas
 lius** dñm aut opaco et vbum saluato
 ris regula e pietatis et vritatis ob hac
 em induit corpa mīm ut nos qū factū
 ipius mitemt pposse. **Cyillus.** Exemplo
 igitur suo docet discipulos qualiter se
 grae debeant indamibz corp qui eos
 suscipit ut salice applicantes ad domū
 non resupmi questant sed potius re
 pleant suscipientes sacris et diuinis doc
 trinis hū vero qui domū parant ope
 ant obriam qū lauter et feruenter
 duabus decausis pmo quidem edifica
 bunt in doctinibz corp quos suscipit

Demde et recipient ciuitatis medem.
 Vnde et hic sequit^r et martha aut satra
 gebat circa frays mī stau **Aug⁹ de vrbis
 dñi.** Vñ martha circa corporalem dñm
 nētatē uel uoluntatē ministrabat quasi
 mōtali sed quō erat carne mōtali In
 pncipio erat vbum Ecce quod maia audi
 ebat vbum caro factum e Ecce cū mar
 tha ministrabat. laborabat ista. vacabat
 illa. Vñ ptamē martha laborans multū
 tilla occupatē. et negatō ministrandi mē
 pellauit dñm et deseroe oquestra est.
 Sequit^r em et ait. dñe non e cure quod
 soror ~~reliquit~~ mea reliquit me solam mis
 trare Ecce em maia mēta dulcedm
 vbi dñm a martha quū dñs pabatur
 incū quū maia iam iocū dabatur Cū
 ergo suauē audiret vbum dulcissmū et
 corde mēta ssmo pastetur. mēpellato dño
 a sorore sua. quō pucamā cū tenuisse ne
 dicit ei dñs Surge et adiuua sorore
 tuam aia em suauitate tendat q pro
 facto maior e mēta quā uentis Sed
 causam suū tamq ocausa audia maluit
 qmētē nec in respondēdo uoluit labo
 rare. Si em pariter respondēdi sermo
 nem remittet audirendi mēta Re
 pondit ergo dñs qui mōbo non labo
 rat. quā vbum erat Sequit^r em et
 respondens dixit illi dñs martha mar
 tha sollicita es et turbata erga plima
 pparatō nomis. iudiciū e dilectōis aut
 forte mōtude mēta. ut audiat at
 tēnaus. Bis audita audit. turbata erga
 plima. i. cū multa e occupata vlt em
 homo securē qū ministrat et alij non
 p. queit quidem quod de est parat qd
 ad est descendit. amia Nam si martha
 sufficeret ad uiciorū soris non postaret
 hūla p dūsa p. quā carnalia sime
 quā temporalia p. pparat aut vnd mēta
 Non em amulas vñ sed multa abvno
 Vnde sequit^r p dñs comū e mēta Circa
 vñ p uoluit occupari p dñm illud anq
 ad herē des bonū est. vñ p. p. et

filius et spiritus sanctus ad hoc unum non
nos producit nisi multa habemus cor unum
Cyriillus vel aliter: Cum suscipit aliqui
fructus dei non solliciti sunt erga multa offi-
cia nec possunt que primariis non sunt
et opus exsuperant. Quia cum passim
in qualibet re quod superfluit. Quia enim
nolentibus conferre totum. quia autem
videtur quod sint alius causa laboris. **Basilus**
Absurdum est et abos ad sustentatione
corpus sumere. ac per eos non sufficit
corpi et impedire ipm erga mandatorum
diuinorum officium. Et ergo adueniat aliquis
pauperum sumat sanam et exemplar modum
de abos nec causa. vnde volentibus
delicias mensam quam parantur. Vni
formis enim est copiam vita. ad vitam inten-
dens intencio. sicut ad gloria dei. Ita
formis vero est uaria ante corpus qui de
fatis sunt plures uariata. Tu vero cui
dum copiam abos et causa delicias
fatis parat mensam immixtis cum volup-
tatis et diffundis in eum gulositas de-
bera arguens delicias eius in eo quod pro-
ras. Non emendauit dominus auaritiam occu-
pationem etiam fructus misterium. **Augustinus de uerbis**
domini. Quod ergo putamus reprehensum de
misterium auaritia quod cura hospitalitatis
occupat que tanto hospite letabatur.
hoc si unum est dimittant homines quod mis-
trant agentibus. vacent ideo. occupent
cura suam salutarem. Nichil eis auerit
qui propter inuicem sit quis exeat pa-
ne vacent opera eius. vni misterium sicut
Theo. Non ergo dominus hospitalitatem
prohibet. sed plimorum turbatores sicut abste-
tionis et turbulenti. Et uide consilium domini
quod plus magis dixerat dominus marthe sed
propter illa facere ab auditu scidebat
quellere tunc dominus occasione hinc incepit
eam. vnde cum adeo honorat hospitali-
tas dante ad necessaria nos accipit. Cum
vero incepit ab utilioribus impedire mani-
festum est quod honorabilior est diuina
audita. **Augustinus de uerbis domini.** Non ergo

dominus opus reprehendit. sed minus distans
sequitur enim auaritia optima partem elegit
que non aufertur ab ea. Non tu malam
sed ista meliorem. Vnde meliorem auaritia
non aufertur ab ea. Ita aufertur aliqui
omnis necessitas. Non enim tu uenit ad il-
lam partem inuenies pegnum non quod suscipi-
as. Hanc vero sed bono tuo aufertur. ut quod
melius est dicitur aufertur. atque labor ut
requies dicitur. tu nauigas. illa in portu
est. eterna enim est dulcedo uitae in hac
tamen uita augetur. in illa proficit magis
aufertur. **Ambrosius** dicit ergo te sicut
auaritiam desiderat prope hoc enim in auis
hoc perfertur opus nec misterium cura cog-
nitionem ubi celestis autat nec arguas
eos et omnes iudices quos iudicis prope
sicut **Augustinus de sermibus** xviii. auaritia autem
quod martha occupat illum in domo sicut sicut
occurrit quod magis occupat dominum in carne sua au-
ra seruat que sedebat ad pedes domini
et audiebat uerba eius que sedebat
ad pedes domini et audiebat uerba eius
sicut eandem occidit. sed in futuro seculo
ubi cessans ab opere misterio quod indigentiae
sola supra profertur. Quod autem conuenit quod
seruat autem cum non adiuuet occasio datur
sine domini quod audire istam occidit sollicita
esse et turbat erga plima cum sit unum
necessarium ad quod misterium huius in terra
preuenit auaritiam uero dicit optima partem
elegisse. quia et per hanc ad illam
tendit et non aufertur. **Gregorius vii. mor.**
vel per magis que uerba domini respondens
audiebat contemplatiua uita occupat
per magis optibus obsequiis occupa-
tam actiua uita signat. Sed marthe cu-
ra non reprehenditur. auaritia uero etiam
laudatur. quia magis est actiua uita
in terra sed contemplatiua portiora. Vnde non
aufertur unum propter marthe dicit quod
actiua uita opera cum corpore transiunt
contemplatiua autem gaudia melius ex-
sine inuestime

Sequitur Capitulum xi